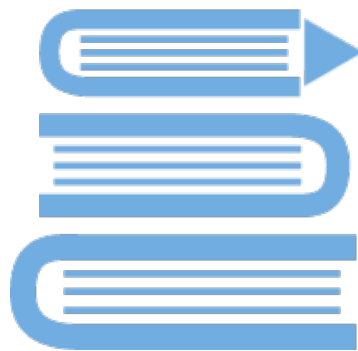

ExamLearn.ie

An Lasair Choille

An Lasair Choille

le Caitlín Maude

Achoimre

Cónaíonn cláiríneach aosta le buachaill óg fuinniúil, ach ní hamhlaidh go bhfuil aon saoirse ag an mbuachaill óg toisc go ndéanann sé gach rud a deir an seanfhear leis a dhéanamh, agus nach gcreideann sé nach féidir leis aon rud a dhéanamh as a stuaim fhéin. Tá easpa iomlán féinmhuiníne aige toisc go mbíonn Micil, an seanfhear, á cháineadh an t-am ar fad.

Ach tosaíonn cúrsaí ag athrú do Shéamas, an buachaill óg, nuair a thagann cailín darbh ainm Míoda chuig a n-árasán lá amháin. Lorgaíonn sí cabhair ó Shéamas, deir sí leis gur theith sí óna hathair, Iarla Chonnacht, agus nach bhfuil aon áit le dul aici. Is bréag atá sa mhéid seo, is cailín tincéara í, atá ag iarraidh bob a bhualadh ar Shéamas. Aithníonn Micil an méid seo, agus teastaíonn uaidh nach ngoidfeadh Míoda airgead orthu.

Ach éiríonn le Míoda súile Mhicil a oscailt i leith an tsaoil. Coinníonn sé lasair choille darbh ainm Binncheol in éanadán, agus ní thuigeann sé cén fáth nach mbíonn sé ag ceol. Aithníonn Míoda áfach go bhfuil easpa saoirse aige, cosúil le Séamas féin, agus go mb'fhearr don bheirt bheith saor.

Beartaíonn Míoda ar phlean le Séamas airgead Mhicil a ghoid agus éalú go Sasana. Cuireann sé seo eagla ar Mhicil. Faraor, ní éiríonn leo an plan seo a chur i gcrích toisc go n-aimsíonn athair Mhíoda í. Ach d'éirigh leis an eispéaras seo súile Sheámais a oscailt i leith an tsaoil agus a thuiscint go mbíodh sé faoi smacht ag Micil, fé mar a bhí Binncheol faoi smacht aige. Is móimint chinniúnach é ag deireadh an dráma nuair a ligeann sé do Binncheol an t-éanadán a fhágáil agus go dtosaíonn sé ag ceol den chéad uair.

Téamaí

Saoirse

Is í an tsaoirse an príomhthéama sa dráma seo. Ní thuigeann Séamas go bhfuil sé srianta ina shaol ag tús an dráma. Ní chreideann sé ann féin ar chor ar bith toisc go mbíonn Micil ag rá leis an t-am ar fad nach féidir leis rud ar bith a dhéanamh as a stuaim fhéin. "Céard tá ort anois? Céard tá ag gabháil trí do cheann cipín anois?". Deir Séamas leis "Déanfaidh tusa mo chuid smaoinimh dom". Ní haon shaoirse é seo.

Ach ní hé Séamas an t-aon charachtar sa dráma nach bhfuil saor. Tá Binncheol bocht srianta san éanadán, agus ar a bhealach féin tá easpa saoirse ag Micil toisc go bhfuil sé faoi mhíchumas fisiciúil. Fiú amháin Míoda, cailín atá glórmhar agus fuinniúil. Tá sí faoi smacht ag a hathair.

Ach de réir a chéile tuigeann Séamas, le cabhair ó Mhíoda, nach amhlaidh go bhfuil sé saor: "Níl sé sin ach ag iarraidh searbhónta a dhéanamh díot". Gríosann sí é le dul amach sa saol mór agus a rogha rud a dhéanamh: "Tá sé in am agatsa bheith i d'fhear, agus mórán de do shaol á chur amú agat ag tabhairt aire don seanfhear sin".

Cé nach n-éiríonn leis éalú léi, is cinnte gur osclaíodh a shúile ar chúinsí daoirse a shaoil féin. "Tá tusa i do chláiríneach agus bhí tú ag iarraidh cláiríneach a dhéanamh díomsa freisin." a deir sé le Micil. Scaoileann sé amach Binncheol mar thuig sé gur chóir dó bheith saor, agus ansin "thosaigh sé ag ceol".

Dúshaothrú

Ag tús an dráma tá saol uafásach á chaitheamh ag Séamas bocht. Creideann sé nach féidir leis aon rud a dhéanamh toisc go mbíonn Micil á chur síos an t-am ar fad. "Ar ndóigh ní choinneoidh aon duine eile thú ach mé féin.

Baineann sé leas as saothar Sheámais ar mhaithe dó féin, gan an luach saothair céanna a roinnt leis: "Tabhair aníos an t-airgead anseo chugam." Bíonn Micil ag síorcháineadh agus ag tabhairt orduithe do

Sheámas: "Cuir sa sciléad uilig é...déan deifir...tá sé chomh maith dom a bheith ag caint leis an tLú".

Is cosúil go bhfuil Míoda á dúshaothrú ag a hathair sa tslí chéanna, agus is í seo an chúis a ndéanann sí iarracht éalú uaidh.

Teicníocht

Siombalachas

Is siombail é Binncheol, an Lasair Choille, ar thuiscint Shéamais ar shaoirse i rith an dráma ar fad. Ag tús an dráma, ní thuigeann sé cén fáth nach bhfuil an t-éan ag canadh: "Ní fhéadfadh aon údar bróin a bheith agat sa teach seo. Tá tú teolaí agus neart le hithe agat". Dar le Séamas níl aon rud ag teastáil do shonas ach do dhóthain bia agus dí bheith agat. Ach ar ndóigh tá níos mó ná bunriachtanais an tsaoil ag teastáil chun saol iomlán sona a chaitheamh.

Léiríonn sé an mhíthuiscint chéanna i leith Mhíoda: "Ach nach raibh neart le hithe agus le hól agat? Céard eile a bhí uait?". Ach freagraíonn sí: "Bhí, ach cén mhaith a bhí ann? Ba chosúil le héinín lag i ngéibheann mé. Cosúil leis an éinín sin ansin". Léiríonn sé seo go foirfe an cás do Shéamas. Cuireann Míoda ar an eolas é nach fiú nithe bunúsacha an tsaoil bheith agat gan saoirse bheith agat. Agus deir sí leis gur seo an chúis nach bhfuil Binncheol ag ceol.

Tugann Séamas le fios ag deireadh an dráma go bhfuil cur amach ceart aige ar chúrsaí saoirse nuair a scaoileann sé le Binncheol. "coinnímse Binncheol i ngéibheann ionas go mbeidh sé chomh dona liom féin". Ach a luaithe is a scaoil sé é "thosaigh sé ag ceol".

Carachtair

Séamas

Is buachaill saonta mí-eolach agus cúthaileach é Séamas, cé go bhfuil sé cúig bliana is fiche d'aois. Níl sé muiníneach as an méid ar féidir leis a dhéanamh. An t-aon chúram atá aige dá shaol ná bheith ag tabhairt aire do Mhicil: "Céard a dhéanfa dá mbeinnse amuigh?". Éiríonn le Micil aon tuar dóchais a bhíonn ag Séamas a phlúchadh. Deir Séamas go bhfuil spéis aige dul go Sasana: "Brí braith orm imeacht...Go Sasana". Ach scriosann Micil an plean seo: "Níl gnó ar bith acu d'amadáin i Sasana".

Tá Séamas aineolach ar chúrsaí an tsaoil. Nuair a bhuaileann Míoda ar an doras ní thuigeann sé go bhfuil seans ann go bhfuil sí ag bualadh bob air. "Ní fhaca mé cailín taobh istigh den doras seo riamh cheana agus riamh i mo shaol". Chreid sé gurbh iníon le hIarla Chonnacht í. "ní tincéara í, a Mhicil. Nach í iníon Iarla Chonnacht í?" Ach thuigeann Micil nach amhlaidh go bhfuil an méid sin fíor láithreach. "Cuir ar an tsráid í, deirim.

Ach tá comhbhá ag Séamas, bíonn sé ag iarraidh cabhrú le Míoda nuair a chloiseann sé a scéal: "Seanchairde muid le deich nóiméad." Cé go dteipeann ar an bplean atá aige imeacht go Sasana léi, éiríonn leis tuiscint níos doimhne a fháil ar an domhan ón eachtra. Thuigeann sé anois an chúis nach raibh Binncheol ag canadh agus scaoileann sé ón éanadán é. Táimid dóchasach ag deireadh an dráma go mbeidh saol níos iomláine agus níos saoire aige as seo amach.

Micil

Is cláiríneach aosta é Micil. Níl aige mar chuideachta sa saol ach Séamas. Toisc go bhfuil sé faoi mhíchumas fisiciúil tá sé ag brath go hiomlán ar Shéamas bheith ag tabhairt aire dó. Le cinntiú nach bhfágann Séamas é bíonn sé de shíor á mhaslú agus ag cur ina luí air nach bhféadfadh Séamas maireachtáil gan é. "Ar ndóigh, ní choinneoidh aon duine eile thú ach mé féin...Is maith atá a fhios agat nach bhfuil tú in ann smaoineamh a dhéanamh duit féin. Déanfaidh mise an smaoineamh duit".

Tá an mhaistíneacht intinne seo cruálach agus baineann sé go mór ó fhéin-mhuinín Shéamais, is dócha go bhfuil Micil ag iarraidh a chinntiú go leanfaidh Séamas ar aghaidh ag tabhairt aire dó ach sá an t-iompar seo

gránna ar fad.

Éiríonn Micil buartha nuair a thagann Míoda isteach sa scéal toisc go leagann sí an fhírinne os comhair shúile Shéamais: "Déarfaidh sé sin leat nach bhfuil tú in ann rud a dhéanamh, ionas go gcoinneoidh sé anseo thú ag freastal air." Nuair a imíonn Míoda agus a hathair déanann Micil iarracht filleadh ar an gcaoi a mbíodh cúrsaí agus a rá le Séamas go ndearna Míoda amadán de. Ach tá Séamas tar éis athrú, agus tá Micil buartha faoina mbeidh i ndán dó dá bharr.